

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 287/2012-41

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 26. júna 2012 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. JUDr. M. G., PhD., G., zastúpeného spoločnosťou S. a spol., s. r. o., B., v mene ktorej koná konateľ a advokát Mgr. P. S., pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutím odvolacieho disciplinárneho súdu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Dn 6/2011 z 31. októbra 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. JUDr. M. G., PhD., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. decembra 2011 doručená sťažnosť Ing. JUDr. M. G., PhD., G. (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané

porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutím odvolacieho disciplinárneho súdu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „disciplinárny súd“) sp. zn. Dn 6/2011 z 31. októbra 2011.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že na disciplinárnom súde sa proti nemu vedie disciplinárne konanie na tom skutkovom základe, že najneskôr pred 8. septembrom 2009 ako sudca a predseda senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) a zároveň ako člen Sudcovskej rady pri najvyššom súde bez overenia náležitej právnej úpravy požiadal Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (ďalej len „úrad“) o preverenie pracovných podmienok sudcov a pracovníkov najvyššieho súdu, a to aj napriek tomu, že tento úrad nie je na preverenie uvedených skutočností vecne príslušným, čo podľa názoru predsedu najvyššieho súdu v podstatnej miere ovplyvnilo vážnosť funkcie sudcu a predsedu senátu, a tým aj odbornú povosť a vážnosť najvyššieho súdu. Tento skutok predseda najvyššieho súdu kvalifikoval ako zavinené nesplnenie povinnosti sudcu podľa § 30 ods. 7 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch a prísediacich“), čím sťažovateľ mal spáchať závažné disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. b) zákona o sudcoch a prísediacich, za čo mu navrhol uložiť disciplinárne opatrenie podľa § 117 ods. 5 písm. a) zákona o sudcoch a prísediacich, a teda preloženie na súd nižšieho stupňa. Neskoršou modifikáciou návrhu predseda najvyššieho súdu navrhol zmeniť disciplinárne opatrenie na *odvolanie z funkcie sudcu* [§ 117 ods. 5 písm. c) zákona o sudcoch a prísediacich].

K návrhu na začatie disciplinárneho konania sa sťažovateľ vyjadril podaním zo 14. februára 2010 s tým, že namietal jeho neopodstatnenosť a nezákonnosť a žiadal o oslobodenie spod disciplinárneho návrhu, respektíve zastavenie predmetného konania.

V podaní z 3. marca 2011 sťažovateľ vyslovil pochybnosti o tom, či senát 1 Ds v zložení JUDr. J. (predsedníčka senátu), JUDr. K. a JUDr. K. (členky senátu), hoci v čase napadnutia tejto veci mal senát iné zloženie, je oprávnený bez prijatého rozvrhu práce disciplinárneho súdu na rok 2011 vykonať úkony ako zákonný senát, respektíve jeho predsedníčka a členovia ako zákonní sudcovia. Sťažovateľ uviedol, že o týchto jeho pochybnostiach disciplinárny súd nerozhodol a ani na pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo 4. marca 2011, sa nimi nezaoberal.

Sťažovateľ uviedol, že 3. mája 2011 opätovne vzniesol námietku zaujatosti voči predsedníčke senátu disciplinárneho súdu JUDr. J. z dôvodu, že nerozhodla o jeho námietkach týkajúcich sa zloženia senátu 1 Ds, ako aj z dôvodu, že podľa neho existovali dôvodné pochybnosti o jej nezaujatosti k účastníkom konania.

Podľa vyjadrenia sťažovateľa o tejto námietke zaujatosti rozhodol prvostupňový disciplinárny súd rozhodnutím sp. zn. 1 Ds 3/2011 z 13. júla 2011 tak, že JUDr. J. nevyлúčil z prerokovania a rozhodnutia tejto disciplinárnej veci.

Sťažovateľ uviedol, že proti tomuto rozhodnutiu podal 1. augusta 2011 odvolanie, v ktorom zároveň vzniesol námietku zaujatosti voči predsedníčke odvolacieho disciplinárneho súdu 1 Dso JUDr. U. O tejto námietke rozhodol odvolací disciplinárny súd 2 Dso rozhodnutím sp. zn. Dn 6/2011 z 31. októbra 2011 tak, že JUDr. U. nevyлúčil z vykonávania úkonov na disciplinárnom odvolacom súde v sťažovateľovej veci vedenej pod sp. zn. 1 Dso 4/2011.

Predtým, ako sťažovateľ pristúpil k námietkam voči rozhodnutiu odvolacieho disciplinárneho súdu (2 Dso) sp. zn. Dn 6/2011 z 31. októbra 2011, vo svojej sťažnosti upriamil pozornosť na svoje pochybnosti o tom, „či vôbec orgán konajúci v disciplinárnom konaní so sťažovateľom a označený ako Najvyšší súd Slovenskej republiky – Disciplinárny súd Slovenskej republiky spĺňa atribúty súdu“. V tejto súvislosti sťažovateľ argumentoval právnymi predpismi prijatými na medzinárodnej úrovni, z ktorých podľa jeho vyjadrení okrem iného vyplýva, že rozhodnutia v disciplinárnych veciach musia podliehať

nezávislému prieskumu, resp. že takéto konania musia byť vedené nezávislým orgánom s možnosťou odvolania sa na súd. V súvislosti s uvedeným sťažovateľ vyslovil názor, že *„na základe nielen zverenia niektorých oprávnení uvedených zákonodarcom v ustanoveniach § 119 zák. č. 385/2000 Z. z. ale aj ďalších vnútorných opatrení vykonaných na Najvyššom súde došlo týmto postupom zákonodarcu k vytrhnutiu disciplinárnych senátov z bežnej štruktúry Najvyššieho súdu a preneseniu týchto disciplinárnych senátov do subsystému Súdnej rady“*. Okrem toho sťažovateľ poukázal na kreovanie disciplinárneho súdu a vyslovil pochybnosti o tom, či *„disciplinárny súd po stránke personálnej napĺňa materiálne atribúty súdu“*, a dodal, že na disciplinárnom súde nie je vždy dodržaný zámer zákonodarcu, a teda aby aspoň predseda disciplinárneho senátu bol funkčným sudcom najvyššieho súdu. Okrem iného sťažovateľ vo vzťahu k uvedenému upriamil svoju pozornosť aj na to, že v prípade disciplinárneho súdu chýba na jeho čele orgán riadenia a správy súdu, ktorým je predseda a podpredseda, a v tejto súvislosti dodal, že nie je jasné, komu v zmysle zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) je možné podať sťažnosť na sudcu disciplinárneho súdu. Vychádzajúc z uvedených skutočností sťažovateľ dospel k záveru, že uňho vznikajú pochybnosti, či senáty disciplinárneho súdu sú z personálneho hľadiska začlenené do štruktúry najvyššieho súdu.

V sťažnosti sťažovateľ zaujal svoj názor aj k rozvrhu práce disciplinárneho súdu a uviedol, že *„zákonodarca nenaplnil ústavné zmeny a rozporne využil oprávnenie článku 141a ods. 4 písm. g) ústavy a zveril Súdnej rade právomoc, ktorá patrí prostredníctvom tvorby rozvrhu práce iba predsedovi súdu (v danom prípade predsedovi Najvyššieho súdu), a to určovanie počtu a zloženia disciplinárnych senátov, spôsobu pridelovania vecí a zastupovania“*. Z uvedeného dôvodu sťažovateľ vyslovil pochybnosti o tom, či disciplinárny súd *„po stránke správnej a riadiacej činnosti napĺňa atribúty súdu, a to svojím začlenením k Najvyššiemu súdu“*.

Aj v otázke ochrany práv sudcov disciplinárnych senátov prostredníctvom orgánov sudcovskej samosprávy vyslovil sťažovateľ pochybnosti o tom, či disciplinárny súd z personálnej stránky spĺňa atribúty súdu, a to svojím začlenením k najvyššiemu súdu.

Sťažovateľ súčasne poukázal na to, že z rozvrhu práce disciplinárneho súdu na rok 2011 nevyplýva, aby veci boli sudcom pridelené na základe náhodného výberu.

V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľ namietal arbitrárnosť napadnutého rozhodnutia.

V tejto súvislosti sťažovateľ uviedol, že v bode V odvolania, ktoré podal proti rozhodnutiu prvostupňového disciplinárneho súdu sp. zn. Dn 3/2011 z 13. júla 2011, vzniesol aj námietku zaujatosti voči všetkým sudcom disciplinárneho súdu rozhodujúcim v jeho veci, ktorí ako sudcovia najvyššieho súdu boli „*neprimerane a pravidelne*“ odmeňovaní jeho predsedom, teda osobou, ktorá podala návrh na disciplinárne konanie. Tým podľa názoru sťažovateľa boli medzi predsedom najvyššieho súdu a odmeňovanými sudcami vytvorené väzby a silné puto závislosti, ktoré sa mohli prejaviť aj lojálnym postojom týchto sudcov k predsedovi najvyššieho súdu. Sťažovateľ súčasne uviedol, že z namietaného rozhodnutia mu nie je známe, ako sa odvolací disciplinárny súd s týmito námietkami vysporiadal. Podľa názoru sťažovateľa odvolací disciplinárny súd neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by vyvrátili sťažovateľove pochybnosti o objektívnej neustrannosti vo veci konajúcich sudcov. Sťažovateľ sa domnieva, že odvolací disciplinárny súd jeho námietky uvedené v bode V odvolania prehliadol, a preto jeho rozhodnutie sp. zn. Dn 6/2011 z 31. októbra 2011 považuje za svojvoľné.

K namietanému rozhodnutiu sťažovateľ zároveň uviedol, a to citujúc ustanovenie § 3 ods. 9 zákona o súdoch (o odlišnom stanovisku a výsledku hlasovania senátu uvedením pomeru hlasov), že po preštudovaní jeho obsahu nenašiel informáciu o výsledku hlasovania senátu uvedením pomeru hlasov. Tvrdil, že táto informácia mala preňho význam, pretože takýmto spôsobom by bolo možné zistiť, ako hlasoval JUDr. K. – člen odvolacieho disciplinárneho senátu, o ktorom sa domnieval, že práve on mohol byť „*neprimerane a pravidelne*“ odmeňovaný predsedom najvyššieho súdu. Tým podľa jeho názoru odvolací disciplinárny súd porušil jeho právo na spravodlivý súdny proces.

Sťažovateľ v sťažnosti ďalej uviedol, že v bode IV odvolania z 1. augusta 2011 vzniesol aj námietku zaujatosti voči predsedníčke odvolacieho disciplinárneho senátu JUDr.

U. K tomuto sťažovateľ uviedol, že aj napriek disciplinárnemu konaniu, na ktoré upozornil, bol Sudcovskou radou pri najvyššom súde zvolený za člena výberovej komisie v súvislosti s výberovým konaním na dve miesta sudcov správneho kolégia najvyššieho súdu. Podľa udania sťažovateľa práve jeho kvalifikovanosť a odbornosť ako člena výberovej komisie spochybnila JUDr. U. a v tejto súvislosti „*spolupracovala s predsedom Najvyššieho súdu v úmysle vylúčiť sťažovateľa ako sudcu Najvyššieho súdu z výberového konania...*“. Sťažovateľ uviedol, že na základe toho bol odvolaný z člena výberovej komisie. Tým podľa názoru sťažovateľa existujú dôvodné pochybnosti o tom, že JUDr. U. bude spôsobilá v jeho disciplinárnej veci objektívne a nestranne rozhodnúť.

Sťažovateľ v sťažnosti tvrdil, že rozhodnutie odvolacieho disciplinárneho súdu sp. zn. Dn 6/2011 z 31. októbra 2011 považuje za nedostatočne odôvodnené aj preto, že konajúci senát sa v ňom nevysporiadal s jeho odkazom na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 257/2011.

Sťažovateľ súčasne žiadal, aby ústavný súd rozhodol o dočasnom opatrení a odložil vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho disciplinárneho súdu. Svoj návrh v tomto kontexte sťažovateľ odôvodnil aj takto:

„... napadnuté rozhodnutie je postihnuté toľkými ústavnými vadami ako aj zákonnými nedostatkami, že následné konanie na jeho základe by spôsobilo reťazenie neústavných rozhodnutí disciplinárnych senátov. Ďalšie konanie voči sťažovateľovi za týchto podmienok predstavuje pre sťažovateľa z tohto dôvodu väčšiu ujmu než aká môže pri odklade vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia. Sťažovateľom navrhované rozhodnutie o odklade vykonateľnosti nie je ani v rozpore dôležitým verejným záujmom. Naopak verejný záujem podľa sťažovateľov odôvodňuje vydanie navrhovaného dočasného opatrenia.“

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a aby v náleze vyslovil:

„Základné práva Ing. JUDr. M. G. PhD. podľa článku 6 Dohovoru, článku 46 ods. 1 v spojení s článkom 2 ods. 2 a čl. 1 ods. 1 ústavy boli Rozhodnutím Najvyššieho súdu

Slovenskej republiky - odvolací disciplinárny súd sp. zn. Dn 6/2011 z 31. októbra 2011, porušené.

Rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky - odvolací disciplinárny súd sp. zn. Dn 6/2011 z 31. októbra 2011 sa zrušuje a ukladá sa mu, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia, ktoré budú vyčíslené v písomnom vyhotovení nálezu, a to dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Z obsahu sťažnosti je zjavné, že sťažovateľ namietal rozhodnutie odvolacieho disciplinárneho súdu sp. zn. Dn 6/2011 z 31. októbra 2011, ktorým bolo rozhodnuté o nevyhlásení JUDr. U. z vykonávania úkonov disciplinárneho konania v sťažovateľovej veci.

Podstatou námietok sťažovateľa bolo tvrdenie o tom, že odvolací disciplinárny súd sa v napadnutom rozhodnutí nevysporiadal s jeho zásadnými argumentmi uvedenými v bodoch IV a V (námietka vznesená voči JUDr. U. z dôvodu pochybností o jej nestrannosti a námietka vznesená vo všeobecnosti voči sudcom najvyššieho súdu rozhodujúcim v jeho

disciplinárnej veci, ktorí boli podľa jeho názoru „*neprimerane a pravidelne*“ odmeňovaní predsedom najvyššieho súdu) jeho odvolania proti rozhodnutiu disciplinárneho súdu sp. zn. Ds 3/2011 z 13. júla 2011. Okrem toho sa podľa názoru sťažovateľa odvolací disciplinárny súd nevysporiadal s jeho odkazom na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 257/2011. Sťažovateľ taktiež namietal, že z rozhodnutia odvolacieho disciplinárneho súdu sp. zn. Dn 6/2011 z 31. októbra 2011 nie je známy výsledok hlasovania senátu, a to uvedením pomeru hlasov, čím podľa jeho názoru došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý súdny proces. Sťažovateľ taktiež vyjadril svoje pochybnosti o začlenení disciplinárneho súdu k najvyššiemu súdu z viacerých hľadísk.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh ústavný súd zistil, že voči sťažovateľovi sa na disciplinárnom súde pod sp. zn. 1 Ds 1/2010 vedie disciplinárne konanie, a to na základe návrhu predsedu najvyššieho súdu pre závažné disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. b) zákona o sudcoch a prísediacich, za čo mu bolo navrhnuté disciplinárne opatrenie podľa § 117 ods. 5 písm. a) zákona o sudcoch a prísediacich (preloženie na súd nižšieho stupňa), ktoré bolo neskôr modifikované na disciplinárne opatrenie podľa § 117 ods. 5 písm. c) zákona o sudcoch a prísediacich (odvolanie z funkcie sudcu).

V rámci disciplinárneho konania sťažovateľ vzniesol námietku zaujatosti voči JUDr. J. – predsedníčke prvostupňového disciplinárneho senátu 1 Ds. O tejto námietke rozhodol prvostupňový disciplinárny súd rozhodnutím sp. zn. Dn 3/2011 z 13. júla 2011, ktorým menovanú nevyлúčil z vykonávania úkonov disciplinárneho konania v sťažovateľovej veci vedenej pod sp. zn. 1 Ds 1/2010.

Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ 2. augusta 2011 odvolanie, ktoré koncipoval do bodov I – VI.

V bode I, II, III a VI tohto odvolania uviedol svoje argumenty a pochybnosti o objektívnej nestrannosti JUDr. J., ako aj námietky o nedostatočnej odôvodnenosti

rozhodnutia disciplinárneho súdu z 13. júla 2011 a žiadal, aby o tejto námietke bolo rozhodnuté zákonným spôsobom.

V bode IV tohto odvolania sťažovateľ uviedol, že v prípade, ak by odvolanie bolo pridelené odvolaciemu disciplinárnemu senátu 1 Dso, namieta jeho predsedníčku JUDr. U. Predmetnú námietku sťažovateľ zdôvodnil takto: *«Dňa 30. apríla 2010 mi bol doručený pokynový listok predsedu Najvyšší súd Slovenskej republiky adresovaný JUDr. M. ako predsedovi Sudcovskej rady Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, aby „zariadil potrebné“ v termíne „ihneď“ s pripojeným listom JUDr. J. U., sudkyne Krajského súdu v Trnave... zo dňa 27. 4. 2010... V uvedenom liste menovaná sudkyňa Krajského súdu v Trnave vyslovila nasledovný názor: „že pokiaľ má uchádzač o voľné miesto sudcu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky spĺňať podmienky „že nie je proti nemu vedené disciplinárne konanie“ mal by takúto podmienku spĺňať aj každý člen výberovej komisie. Podľa mojich vedomostí JUDr. Ing. M. G., túto podmienku nespĺňa, keďže je proti nemu vedené disciplinárne konanie, ktoré doposiaľ nie je ukončené“.*» Sťažovateľ ďalej dodal, že po týchto zisteniach vo svojom stanovisku z 30. apríla 2010 vyslovil na adresu JUDr. U. – uchádzačky o funkciu sudcu najvyššieho súdu, kritické vyjadrenia, v rámci ktorých napríklad uviedol, že JUDr. U. v tomto prípade nerešpektovala zásadu prezumpcie neviny a podľa neho spolupracovala s predsedom najvyššieho súdu, pokiaľ ide o jeho odvolanie z výberovej komisie. Sťažovateľ vyslovil názor, a to s odkazom na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 257/2011, že tieto skutočnosti sú dôvodom na vylúčenie sudcu z prerokovania a rozhodovania tejto disciplinárnej veci.

V bode V odvolania sťažovateľ vzniesol všeobecnú námietku zaujatosti voči všetkým sudcom najvyššieho súdu činným v jeho disciplinárnej veci, ktorí boli *„neprimerane a pravidelne“* odmeňovaní zo strany predsedu najvyššieho súdu. Tým sa podľa jeho názoru mohlo vytvoriť silné puto prejavujúce sa aj v lojálnosti odmeňovaných sudcov k predsedovi najvyššieho súdu.

O námietke zaujatosti uvedenej v bode IV sťažovateľovho odvolania rozhodol odvolací disciplinárny súd rozhodnutím sp. zn. Dn 6/2011 z 31. októbra 2011 tak, že JUDr.

U. nevyhlúčil z vykonávania úkonov odvolacieho disciplinárneho konania vo veci sp. zn. 1 Dso 4/2011.

V odôvodnení svojho rozhodnutia odvolací disciplinárny súd uviedol podstatné okolnosti prípadu, a teda z akého dôvodu a na akom skutkovom základe sa voči sťažovateľovi vedie disciplinárne konanie, poukázal na podstatu prvostupňového rozhodnutia z 13. júla 2011 a na argumenty sťažovateľa obsiahnuté v odvolaní proti tomuto rozhodnutiu. Odvolací disciplinárny súd ďalej konštatoval, že v bode IV tohto odvolania sťažovateľ vzniesol námietku zaujatosti voči JUDr. U., pričom v tejto súvislosti podrobne predstavil argumenty sťažovateľa a ďalej konštatoval:

«Pre úplnosť je potrebné uviesť, že ostatné body odvolania disciplinárne stíhaného sudcu (body I., II., III. a V.) tu súd nerozoberá, lebo sa tohto rozhodovania netýkajú.

Predsedníčka odvolacieho disciplinárneho senátu 1 Dso JUDr. J. U. vo svojom vyjadrení z 5. septembra 2011 k vznesenej námietke zaujatosti sudcom a predsedom senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky Ing. JUDr. M. G., PhD. uviedla, že vo veci sa necíti byť subjektívne zaujatá. K disciplinárne stíhanému sudcovi nemá žiaden vzťah a nie je žiadnym spôsobom zainteresovaná na výsledku prejednávanej disciplinárnej veci, napriek tomu, že skutočnosti, ktoré menovaný sudca uvádza, sa stali. Pre úplné objasnenie skutočností priložila jej list adresovaný JUDr. Š. H., predsedovi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. apríla 2010. V ňom žiadala o výmenu člena výberovej komisie Ing. JUDr. M. G., PhD., pretože podľa nej menovaný nespĺňal podmienku, že sa proti nemu nevedie disciplinárne konanie, čo jej bolo Sudcovskou radou pri Najvyššom súde Slovenskej republiky vyhovené a za člena výberovej komisie namiesto neho bol menovaný JUDr. I. R. Napriek týmto skutočnostiam záverom uviedla, že sa voči nemu necíti byť subjektívne zaujatá. Pripustila však, že sudca Ing. JUDr. M. G., PhD. je jej kolegom v správnom kolegiu a môže subjektívne pociťovať nedôveru a nepriateľský vzťah voči jej osobe a navonok by sa mohlo javiť, že by nemusela byť nestranná. Nemá preto námietky proti jej vylúčeniu z prejednávania a rozhodovania v disciplinárnej veci vedenej proti Ing. JUDr. M. G., PhD...

Predsedníčka odvolacieho disciplinárneho senátu 1 Dso JUDr. J. U. sa písomne vyjadrila, že sa necíti byť zaujatá a takéto jej vyjadrenie nevyvoláva žiadne pochybnosti, a teda jej subjektívna zaujatosť je vylúčená.

Pokiaľ ide o otázku objektívnej zaujatosti, rozhodujúci senát k tomu uvádza, že žiadnym spôsobom nebolo preukázané „značné vzájomné prepojenie“ (okrem možno kolegiálneho, žiadne iné, napr. priateľské alebo nepriateľské), medzi JUDr. J. U. a disciplinárne stíhaným sudcom Ing. JUDr. M. G., PhD. Vyjadrenie JUDr. J. U. pred výberovým konaním na adresu Ing. JUDr. M. G., PhD. bolo len vyjadrením jej názoru a ona tým nijakým spôsobom nespochybnila uznávanú zásadu prezumpcie neviny. Bolo totiž na rozhodnutí predsedu Sudcovskej rady pri Najvyššom súde Slovenskej republiky, aby namiesto Ing. JUDr. M. G., PhD. navrhol do výberovej komisie iného sudcu, hoci údajne aj na podnet predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky JUDr. Š. H. Že nakoniec došlo k odvolaniu Ing. JUDr. M. G., PhD. a na miesto neho k vymenovaniu iného sudcu, JUDr. I. R., súd nemá za preukázané, že by to JUDr. J. U. ovplyvnila a naopak je názoru, že to ovplyvniť ani nemohla. Súd pri riešení otázky objektívnej zaujatosti nevidí právny problém ani v tom, že predsedníčka odvolacieho disciplinárneho senátu 1 Dso JUDr. J. U. a disciplinárne stíhaný sudca Ing. JUDr. M. G., PhD. patria do jedného kolégia, a síce správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Už vyššie uviedol, že žiadnym spôsobom nebolo preukázané ich značné vzájomné prepojenie, nanajvýš možno kolegiálne. Túto skutočnosť nakoniec disciplinárne stíhaný sudca ani nevytkol.

Na podklade uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací disciplinárny súd dospel k záveru, že subjektívna ani objektívna zaujatosť predsedníčky odvolacieho disciplinárneho senátu 1 Dso JUDr. J. U. voči disciplinárne stíhanému sudcovi Ing. JUDr. M. G., PhD. nebola žiadnym spôsobom preukázaná a o jej zaujatosti neexistuje žiadna rozumná pochybnosť. V posudzovanom prípade nebola prekročená určitá miera, odôvodňujúca následok straty nestrannosti disciplinárneho súdu v očiach verejnosti, disciplinárne stíhaného súdu alebo existenciu legitímneho dôvodu na vznik pochybností o nestrannosti predsedníčky senátu.»

Ústavný inštitút zákonného sudcu je založený predovšetkým na zákonom určenej právomoci, ako aj vecnej a miestnej príslušnosti súdu. Okrem toho je potrebné vziať

do úvahy rozvrh práce, ktorý určuje sudcu alebo senát príslušný na rozhodnutie konkrétneho prípadu (obdobne II. ÚS 47/99, I. ÚS 11/01, III. ÚS 285/2010).

Podľa § 119 ods. 1 a 2 zákona o sudcoch a prísediacich v znení účinnom do 31. decembra 2011 disciplinárnu zodpovednosť zisťuje a disciplinárne opatrenia ukladá disciplinárny súd. Najvyšší súd je na účely disciplinárneho konania disciplinárnym súdom; disciplinárne konanie vo veci predsedu najvyššieho súdu a podpredsedu najvyššieho súdu vykonáva ústavný súd.

Podľa § 119 ods. 9 zákona o sudcoch a prísediacich v znení účinnom do 31. decembra 2011 disciplinárny súd rozhoduje v disciplinárnych senátoch, ktorých počet určuje súdna rada. Predsedov disciplinárnych senátov volí a odvoláva súdna rada. Súdna rada ku koncu kalendárneho roka určí rozvrh práce na nasledujúci kalendárny rok, v ktorom určí zloženie disciplinárnych senátov, určí spôsob pridelovania vecí, ako aj spôsob vzájomného zastupovania sudcov disciplinárneho súdu.

Podľa zistení ústavného súdu sťažovateľ vzniesol voči JUDr. U. námietku zaujatosti „pro futuro“, to znamená pre prípad, ak by jeho odvolanie (z 1. augusta 2011) proti prvostupňovému rozhodnutiu disciplinárneho súdu sp. zn. Dn 3/2011 z 13. júla 2011 bolo pridelené odvolaciemu senátu I Dso, ktorého predsedníčkou je namietaná sudkyňa.

Z vyjadrenia predsedu najvyššieho súdu sp. zn. KP 4/2012 z 31. mája 2012 okrem iného vyplýva, že v čase, keď sťažovateľ uvedenú námietku vzniesol, bola už JUDr. U. predsedníčkou senátu I Dso, čo potvrdzuje aj priložená zápisnica z 58. zasadnutia Súdnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „súdna rada“) z 8. marca 2011, ktoré sa konalo v Snine. Dvadsiatym bodom programu tohto zasadnutia bol rozvrh práce disciplinárneho súdu na rok 2011, ktorý súdna rada určila uznesením č. 1155, a súčasne určila zloženie disciplinárnych senátov, spôsob pridelovania vecí a spôsob vzájomného zastupovania sudcov disciplinárneho súdu.

Z uvedeného rozvrhu práce na rok 2011 účinného od 8. marca 2011 je zrejmé, že JUDr. U. je predsedníčkou disciplinárneho odvolacieho senátu 1 Dso, ktorý má rozhodnúť o sťažovateľovom odvolaní z 1. augusta 2011. Práve z dôvodu sťažnosti podanej ústavnému súdu bolo rozhodnutím tohto senátu sp. zn. 1 Dso 4/2011 z 12. marca 2012 predmetné konanie prerušené až do právoplatného skončenia konania vedeného na ústavnom súde.

Predtým, ako ústavný súd pristúpil k preskúmaniu námietok sťažovateľa, považoval za významné ustáliť, z akého pohľadu je potrebné namietané rozhodnutie odvolacieho disciplinárneho súdu podrobiť konkrétnej ústavnej kontrole. V tomto smere podľa názoru ústavného súdu zohráva svoj význam podanie, v rámci ktorého sťažovateľ predstrel námietku zaujatosti. Týmto podaním bolo odvolanie (z 1. augusta 2011) proti prvostupňovému rozhodnutiu disciplinárneho súdu sp. zn. Dn 3/2011 z 13. júla 2011. Z obsahu predmetného odvolania nepochybne vyplýva, že sťažovateľ svoje argumenty, námietky a tvrdenia predstavil v bodoch označených I až VI.

V konkrétnom IV bode odvolania sťažovateľ vzniesol námietku zaujatosti voči predsedníčke odvolacieho disciplinárneho senátu 1 Dso JUDr. U. Práve námietka uvedená v tomto bode sťažovateľovho podania (odvolania) bola predmetom konania odvolacieho disciplinárneho senátu 2 Dso, ktorý svoj právny názor vyjadril v namietanom rozhodnutí sp. zn. Dn 6/2011 z 31. októbra 2011. Predmetom tohto konania nebola žiadna z ďalších sťažovateľových námietok, ktoré vyplynuli z ostatných bodov jeho odvolania. Totožný názor k nastolenej problematike napokon zaujal aj odvolací disciplinárny súd 2 Dso v napadnutom rozhodnutí, keď v rámci odôvodnenia konštatoval, že ostatné body sťažovateľovho odvolania nerozoberá, pretože sa netýkajú tohto konania.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že ústavnú konformnosť namietaného rozhodnutia mohol skúmať len pri určení a vymedzení hraníc predmetu konania, v rámci ktorého odvolací disciplinárny súd prijal označené rozhodnutie. Predmetom konania bolo rozhodovanie o námietke zaujatosti JUDr. U., a nie rozhodovanie o opravnom prostriedku proti prvostupňovému rozhodnutiu, keď vo veci konajúci nadriadený súd je povinný dať odpovede na podstatné a zásadné argumenty účastníka

konania tvoriace obsah jeho odvolania. Predmetom tohto konania pritom nebolo ani rozhodovanie o iných námietkach sťažovateľa, ktoré vyplynuli z jeho odvolania.

Tieto zistenia boli pre ústavný súd určujúce z pohľadu uplatnenia jeho právomoci pri ústavnej konfrontácii medzi námietkami sťažovateľa a napadnutým rozhodnutím.

Keďže predmetom konania odvolacieho disciplinárneho súdu 2 Dso bolo rozhodovanie o námietke zaujatosti voči JUDr. U., ústavný súd skúmal, či tento súd pri rozhodovaní zohľadnil zodpovedajúcu právnu úpravu a na vec sa vzťahujúcu štrasburskú judikatúru a či výsledok jeho rozhodovacej činnosti dáva dostatočne odôvodnený a presvedčivý záver o právnom názore vyjadrenom vo výroku tohto rozhodnutia.

Obsahom práva na nestranný súd je, aby rozhodnutie v konkrétnej veci bolo výsledkom konania nestranného súdu, čo znamená, že súd musí každú vec prerokovať, a rozhodnúť tak, aby voči účastníkom postupoval nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadŕžal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutia vo veci. Nestranný súd poskytuje všetkým účastníkom konania rovnaké príležitosti na uplatnenie všetkých práv, ktoré im zaručuje právny poriadok, pokiaľ súd má právomoc o takomto práve rozhodnúť (II. ÚS 71/97, III. ÚS 188/2011).

Nestrannosť treba skúmať z dvoch hľadísk, a to zo subjektívneho hľadiska nestrannosti, t. j. v danom prípade treba zistiť osobné presvedčenie sudcu prerokúvajúceho prípad, a z objektívneho hľadiska nestrannosti, t. j. v danom prípade treba zistiť, či sú poskytnuté dostatočné záruky na vylúčenie akejkoľvek pochybnosti v danom smere. V prípade subjektívneho hľadiska nestrannosti sa nestrannosť sudcu predpokladá až do predloženia dôkazu opaku (Piersack v. Belgicko – rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva – ďalej len „ESLP“ z 1. októbra 1982).

Judikatúra ESLP vyžaduje, aby sa obava z nedostatku nestrannosti zakladala na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach. Objektívnu nestrannosť nemožno chápať tak, že čokoľvek, čo môže vrhnúť čo aj len tieň pochybností

na nestrannosť sudcu, ho automaticky vylučuje ako sudcu nestranného. Existencia oprávnených pochybností závisí od posúdenia konkrétnych okolností prípadu. Tzv. objektívna nestrannosť sa teda posudzuje nie podľa subjektívneho postoja sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Sudca môže byť subjektívne absolútne nestranný, ale i napriek tomu môže byť jeho nestrannosť vystavená oprávneným pochybnostiam vzhľadom na jeho status, rôzne funkcie, ktoré postupne vo veci vykonával, alebo vzhľadom na jeho pomer k veci, k stranám konania, ich právnym zástupcom, svedkom a pod. Z tohto hľadiska preto nezáleží ani na tom, že sudca sa k návrhu na jeho vylúčenie vyjadril v zmysle, že sa vnútorne necíti byť zaujatý. Rozhodujúce nie je jeho stanovisko, ale existencia objektívnych skutočností, ktoré vzbudzujú pochybnosť o jeho nestrannosti v očiach strán a verejnosti (III. ÚS 158/08, III. ÚS 257/2011).

Podľa názoru ústavného súdu odvolací disciplinárny súd zodpovedne a presvedčivo preskúmal subjektívnu a objektívnu stránku, ktorú je potrebné zohľadniť pri skúmaní nestrannosti vo veci konajúceho sudcu. Pokiaľ ide o subjektívne hľadisko nestrannosti JUDr. U., podľa záverov odvolacieho disciplinárneho súdu sa táto vyjadrila, že v danej veci sa necíti byť zaujatá, pričom v tomto smere neboli produkované žiadne dôkazy, ktoré by preukázali opak. Pokiaľ ide o posúdenie jej nestrannosti z hľadiska objektívneho, odvolací disciplinárny súd sa touto otázkou veľmi podrobne zaoberal a cez popis skutočností, týkajúcich sa nezistenia „značného vzájomného prepojenia“ medzi sťažovateľom a dotknutou sudkyňou, a popis udalostí, z ktorých sťažovateľ vyvodil, že v prípade JUDr. U. existujú dôvodné pochybnosti o jej objektívnej nestrannosti, dospel k záveru, že o jej nestrannosti v danom prípade neexistuje žiadna rozumná pochybnosť.

Ústavný súd zastáva názor, že vylúčenie sudcu z prerokovania a rozhodovania konkrétnej veci (v tomto prípade disciplinárnej) sa zakladá len na existencii určitého dôvodu vymedzeného takými konkrétne označenými a zistenými skutočnosťami, vo svetle ktorých sa javí sudcova nepredpojatosť reálne a objektívne pochybnou. Vylučuje sa tým subjektívny pohľad na vylúčenie sudcu. Na to, aby sudca bol vylúčený z prerokovania a rozhodovania určitej veci, nestačia pocity účastníka či sudcu o tom, či možno mať pochybnosti o jeho

nepredpojatosti, ale musí byť zistený konkrétny dôvod, z ktorého vyplýva, že tá pochybnosť o sudcovskej nepredpojatosti je objektívne opodstatnená [(je daná) I. ÚS 130/2010].

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že odvolací disciplinárny súd svoje rozhodnutie o nevyhlásení JUDr. U. z vykonávania úkonov disciplinárneho konania proti sťažovateľovi dostatočným spôsobom odôvodnil a predstavil akceptovateľné dôvody, ktoré svedčia pre záver o tom, že zo subjektívneho a objektívneho hľadiska neboli zistené žiadne okolnosti, ktoré by spochybnili nestrannosť a nepredpojatosť vo veci konajúcej sudkyne.

Sťažovateľ zároveň namietal, že odvolací disciplinárny súd sa nevysporiadal s jeho argumentmi, ktoré predstavil vo svetle rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 257/2011. Podľa názoru ústavného súdu sa sťažovateľovo tvrdenie v tomto kontexte javí ako irelevantné. V uvedenom rozhodnutí ústavný súd totiž takisto ako odvolací disciplinárny súd posudzoval subjektívne a objektívne hľadisko nestrannosti konkrétneho sudcu v súlade so svojou a štrasburskou judikatúrou a svoje zistenia a závery predstavil z tejto perspektívy. Podľa názoru ústavného súdu v okolnostiach namietaného prípadu nebol daný totožný skutkový základ ako vo veci vedenej na ústavnom súde pod sp. zn. III. ÚS 257/2011 a okrem toho odvolací disciplinárny súd posudzoval nestrannosť dotknutej sudkyne z pohľadu všeobecne uznávaných pravidiel aplikačnej praxe, a preto ústavný súd námietky sťažovateľa o tom, že odvolací disciplinárny súd neposudzoval ním nastolené námietky aj pri zohľadnení právnych názorov obsiahnutých v rozhodnutí ústavného súdu vo veci sp. zn. III. ÚS 257/2011, vyhodnotil ako zjavne neopodstatnené.

Ústavný súd je toho názoru, že rozhodnutie odvolacieho disciplinárneho súdu sp. zn. Dn 6/2011 z 31. októbra 2011 je potrebné považovať za riadne odôvodnené a nevykazujúce žiadne prejavy svojvôle. Skutočnosť, že tento súd sa nezaoberal všetkými tými námietkami sťažovateľa nastolenými v jeho odvolaní z 1. augusta 2011, o ktorých bol presvedčený, že ich bolo potrebné zohľadniť, nemôže v okolnostiach daného prípadu znamenať porušenie zásad spravodlivého procesu predovšetkým z toho dôvodu, že nesúviseli s predmetom tohto konania, v rámci ktorého išlo o rozhodovanie o námietke zaujatosti voči JUDr. U.

Sťažovateľ súčasne namietal, že k porušeniu zásad spravodlivého procesu v danom prípade došlo aj z dôvodu, že rozhodnutie odvolacieho disciplinárneho súdu neobsahuje v zmysle § 3 ods. 9 zákona o súdoch údaj o výsledku hlasovania uvedením pomeru hlasov.

V súvislosti s touto námietkou ústavný súd dáva do pozornosti znenie § 150 ods. 2 zákona o sudcoch a prísediacich (v znení účinnom do 31. decembra 2011), podľa ktorého na disciplinárne konanie sa primerane vzťahujú ustanovenia osobitného predpisu, ak tento zákon neustanovuje inak alebo ak z povahy veci nevyplýva niečo iné. Týmto osobitným predpisom sa rozumie Trestný poriadok.

K uvedenej problematike zaujalo svoj názor aj trestnoprávne kolégium najvyššieho súdu v stanovisku sp. zn. Tpj 53/2011 z 12. decembra 2011, z ktorého vyplýva:

„Trestný poriadok je z hľadiska pravidiel rozhodovania senátu hlasovaním vo vzťahu k zákonu č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o súdoch) osobitným predpisom (lex specialis), lebo zákon o súdoch v dotknutej otázke nerozlišuje druh konania pred súdom (konanie podľa Trestného poriadku, resp. Občianskeho súdneho poriadku).

Keďže Trestný poriadok ustanovuje, že hlasovanie senátu vrátane obsahu porady a zápisnice o hlasovaní je tajné (§ 170 ods. 1, 2 a 7 a § 61 ods. 3 Trestného poriadku), ustanovenie § 3 ods. 9 zákona o súdoch (v znení zákona č. 33/2011 Z. z.), ktoré výsledok hlasovania odtajňuje a personifikuje, sa v trestnom konaní nepoužije.“

Podľa vyjadrenia predsedu najvyššieho súdu z predmetného stanoviska vychádzal aj odvolací senát disciplinárneho súdu 2 Dso, keď vo svojom rozhodnutí sp. zn. Dn 6/2011 z 31. októbra 2011 rešpektujúc § 150 ods. 2 zákona o sudcoch a prísediacich (v znení účinnom do 31. decembra 2011) neuviedol údaj o výsledku hlasovania uvedením pomeru hlasov.

Navyše, podľa názoru ústavného súdu neuvedenie tohto údaju podľa § 3 ods. 9 zákona o súdoch v rozhodnutí všeobecného súdu nemôže mať samo osebe pri

odôvodnenosti a ústavnej konformnosti takéhoto rozhodnutia za následok porušenie práva na spravodlivý proces.

Z tohto pohľadu je potrebné aj uvedenú námietku sťažovateľa vyhodnotiť ako zjavne neopodstatnenú.

Pokiaľ ide o tie argumenty sťažovateľa, resp. o vyslovenie jeho pochybností vo vzťahu k postaveniu a začleneniu disciplinárneho súdu k najvyššiemu súdu, tieto ústavný súd vyhodnotil ako jeho úvahy a právne názory nesúvisiace priamo s predmetom konania. Ak teda sťažovateľ prezentuje svoje výhrady proti legislatívnej úprave, ústavný súd ich nemôže v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy skúmať. Tieto môžu byť predmetom abstraktnej kontroly ústavnosti (čl. 125 ústavy), avšak len na návrh osoby na to oprávnenej (§ 18 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

Na základe uvedených skutočností ústavný súd sťažnosť sťažovateľa už na predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa v nej nastolenými, ako aj jeho návrhom na vydanie dočasného opatrenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. júna 2012